

ਵਿਨੀ ਮਿੱਤਲ ਜੇ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਆਰਐਸਏ ਨੰ. 2001 ਦੇ 2279

12 ਅਗਸਤ, 2003

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934 - ਆਰ.ਐਲ. 12. 21— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - Art. 226 — ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ—ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾ ਮਿਲਣਾ—ਆਰ.ਐੱਲ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ। 12.21— ਕੀ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ - ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਹਾਂ - ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਲੰਕਜਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਐਸਐਸਪੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 4 ਮਈ, 1991 ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

(ਪਾਰਾ 20 ਅਤੇ 22)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜੇ.ਐਸ.ਵੇਰਕਾ ।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਧਿਕਾ ਸੂਰੀ, ਡਿਪਟੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ।

ਨਿਰਣਾ

ਵਿਨੀ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ

(1) ਮੁਦਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜੁਲਾਈ, 1989 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁਝ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੱਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ। 4 ਮਈ, 1991 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934 ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਨਿਯਮਾਂ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਤਿਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3, ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕਲੰਕਜਨਕ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਸਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਲਟੀਫ਼ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। . ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਬਾਰਡਰ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁਦਈ ਨੇ 4 ਮਈ, 1991 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਾੜਾ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ।

(2) ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਕਿ 4 ਮਈ, 1991 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਬਿਲਕੁਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਸੇਵਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1989 ਤੋਂ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਤੱਕ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 6 ਜੁਲਾਈ, 1990 ਨੂੰ ਉਪ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਭਿੱਖੀਵਿੰਡ ਕੋਲ ਗਾਰਡ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਨੰ. . 92/86 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਉਪ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਪੱਟੀ, ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਡੀਡੀਆਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਸਾਬਕਾ. ਉਕਤ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਡੀ.ਐਲ. ਮੁਦਈ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ 11 ਅਕਤੂਬਰ 1990 ਤੱਕ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ। ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਭਿੱਖੀਵਿੰਡ ਵਿਖੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 331 ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। D. 2. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ 43 ਦਿਨ, 17 ਘੰਟੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਮੁਦਈ 9 ਦਸੰਬਰ 1990 ਤੋਂ 7 ਮਾਰਚ 1991 ਤੱਕ 2 ਮਹੀਨੇ 28 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ.ਡੀ.4 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ '4 ਮਈ,]1991 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) ਸਿੱਖਿਅਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਇੱਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ- ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਿੱਖੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 4 ਮਈ, 1991 ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲੰਕਜਨਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(7) ਮੈਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐਸ. ਵੇਰਕਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਧਿਕਾ ਸੂਰੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਮੈਂ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(8) ਮੁਦਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐਸ.ਵੇਰਕਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਕ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਬਲਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਵੀ ਉਲਟ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਮੁਦਈ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(9) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਧਿਕਾ ਸੂਰੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 4 ਮਈ, 1991 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਖੁਦ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਚੰਗੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਸ ਸੂਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, *ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ।

(10) ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(11) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 4 ਮਈ, 1991 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"ਆਰਡਰ

ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੰ. ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 3859 ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ PPR 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਆਰਟੀਕਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ।

ਓ.ਬੀ. ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।

(Sd.)। .

ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ,
ਤਰਨਤਾਰਨ।

(12) ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

(Viney Mittal, J.)

“ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜੋ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(13) ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐੱਸ. ਵੇਰਕਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (2) ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (3) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਫਿਰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ।

(14) ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਆਦਤ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ:-

"ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ" ਜੋ

(2) 1993(2) SCT 372

(3) 1998 (4) SCT 493

ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੋਵੇ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲਈ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੁਤਾਹੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ

ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

(15) ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵੇ ਸ਼੍ਰੀਵਰਕਾਓਹਾਸੀਅਲਸ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (4), ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ:-

"ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?"

(16) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ 1 ਤੋਂ 3 ਫੁਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:-

ਇਕ ਹੋਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਵਰਦੀ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮੂਰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਨਿਯਮ 19.1 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਲੋ ਵਿੱਚ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰੇ। ਇਹ ਰਾਏ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਦਰਜ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡੇਟਾ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਰਾਇ ਵਿਅੰਗਮਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਰਾਇ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

(Viney Mittal, J.)

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜੋ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 16.24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਿਰਫ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਆਇ 16 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 16.24 ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਨਿਯੋਕਤਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ 16.24 ਜਾਂ ਕਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(17) ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ **ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਸੀ।** ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ **ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ** ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਖੋਜ ਇਹ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(18) **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਥਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ (5)** ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਫਾਇਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਕੋਈ

ਖਾਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਆਰਡਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ al-rfm o fm ougliku HU ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(19) ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(20) ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ:-

(21) ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:-

“ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕੇਵਲ ਨਿਯਮ 19.5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਯਮ 19.5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।”

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 4 ਮਈ, 1991 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਨੁਕਸਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

(23) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ

(Viney Mittal, J.)

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ